СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 158. Джерзи Сіті, Н. Дж., второк, 9. липня, 1929. VOL. XXXVII. No. 158. Jersey City, N. J., Tuesday, July 9, 1929. THREE CENTS.

СМЕРТЬ ЧИКАЛЕНКА

ВІДОМИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТ І МЕЦЕНАТ ПОМЕР У ПРАЗІ.

ПРАГА, Чехословакія, 21. червня (листом). — Сьогодня помер у місцевому шпиталю після довгої й тяжкої недуги Евген Чикаленко, відомий український патріот, визначний меценат українського газетярства, штуки й науки, член і основатель многих українських товариств.

Від упадку самостійної української держави Покійний жив на іміграції в Австрії, а опісля в Чехії, де в Подебрадах занимався писанням мемуарів та складанням українського господарського словника. Смерть його дружини та розстріл його сина большевиками в Києві підкопали його здоровля, вже й так підорване імігрантськими злиднями.

267 ЛЮДЕЙ НА ПОТОПАЮЧІМ КОРАБЛІ

ОДИН ДЕРЖАВНИЙ КОРАБЕЛЬ ЙОГО РОЗБИВ, ДРУГИЙ СПАС ПАСАЖИРІВ.

БОСТОН, Месечузетс, 8. липня. — На повнім морю між Ярмавтом і Бостоном зударилися зі собою пасажирський корабель „Принс Джордж" з „Агасизом", малим корабелем прибережної сторожі. Наслідком зудареня „Принс Джордж" дістав таку велику діру, що йому грозило затоплене. Хоча „Агасиз" був теж дещо ушкоджений, він перебрав сейчас усіх 267 пасажирів з „Принса Джорджа". Тимчасом прибережна сторожа, повідомлена про сей випадок, вислала другий корабель „Моджейв" і сей перебрав наново пасажирів „Принса Джорджа" й доставив їх на беріг у 12 годин по випадку.

Причиною зудареня була незвичайно густа мрака. Ходять чутки, що „Агасиз" у хвилі зударення гнався за пачкарем горівки, але прибережна сторожа се заперечує.

103 ЛЮДЕЙ РАНЕНИХ ЧЕРЕЗ ПОЖАР НА ЗАБАВІ.

ЗАЙМИЛИСЯ ГОЛОВНІ СИДЖЕННЯ НА „БЕЙЗБОЛИ".

ДІТРОЙТ, Мишиген, 8. липня. — Серед страшного стиску, який счинився серед зібраних видців, щоби втекти від пожару головних сиджень, 103 людей були тяжко покалічені. Зібралися вони, щоб оглядати гру в „бейзбол". З невідомої досі причини зачали горіти головні сидження. Люде кинулися втікати. На головних проходах настала така глота, що люде там мліли зі здушення. Декотрі скакали з висоти 30 стіп і калічилися. Частина продерла дротяну огорожу та втікла туди. 4 особи ранені тяжко.

ПОЧИНАЮТЬ ВОЗДУШНЕ ПОЛУЧЕННЄ МІЖ БЕРЕГАМИ ДВОХ ОКЕАНІВ.

З АТЛЯНТИКУ ДО ТИХОГО ОКЕАНУ ЗА 48 ГОДИН.

НЮ ЙОРК, 8. липня. — Нині почалося правильне воздушне получення між Ню Йорком та Лос Анджелесем у Каліфорнії. Їзда буде тревати 48 годин. Дорога літаків веде через міста: Коламбас, Огайо; Індіянаполис, Індіяна; Ст. Луис, Мезурe; Канзас Сіти, Мезуре; Вичита, Канзас; Вайнока, Оклагома; Кловіс, Ню Мексико; Албукерке, Ню Мексико; Винслов, Аризона; та Кингсмен, Аризона.

Рух почався о годині 7 вечером, коли рівночасно вилетіли два літаки: один з Ню Йорку, другий з Лос Анджелеса. Літаком, що вилітає з Лос Анджелес, кермує полковник Линдберґ, начальник технічного відділу Транcконтинентального воздушного Траспорту („Ті-Ей-Ті"), що урядив сю воздушну лінію. Линдберґ долетить до міста Винслова, Аризона, де він стріне літак, що прилетить з Ню Йорку, та полетить з ним до Лос Анджелеса.

КРАВЕЦЬКА ЮНІЯ ЗАКЛИКАЄ ДО ВИДЕРЖЛИВОСТИ.

СПОДІЮТЬСЯ ПОБІДИ НА ПЕРЕГОВОРАХ.

НЮ ЙОРК, 8. липня. — Головний уряд юнії жіночих кравців, що минувшого тижня вийшли на страйк у числі 30,000 люда, видала заклик до кравців, щоби вони не тратили на завзятю, чуючи про починаючіся в середу переговори з підприємцями. Хоч юнія сподієтся, що сі переговори покінчаться для кравців як найкраще, однак юнія звертає увагу робітникам, що якраз підчас переговорів робітники мусять показати свою солідарність та свою льояльність супроти юнії.

ТРАМВАЄВЕ ПІДПРИЄМСТВО ДОМАГАЄТЬСЯ ФЕДЕРАЛЬНОЇ СУДОВОЇ ЗАБОРОНИ.

ПІДЧАС ЗАВОРУШЕНЬ СПАЛЕНО 5 ВОЗІВ ТА МІСТ.

НЮ ОРЛІЕНЗ, 8. липня. — Трамваєве підприємство „Поблик Сервіс" внесло до федерального суду просьбу о виданне судового заказу проти робітничої юнії, ведучої страйк робітників проти підприємства. Підприємство каже, що страйк загрожує інтересам шеровців підприємства, та подає, що страйкарі підчас оноднішних заворушень спалили 5 возів та міст.

Підприємство спровадило до міста цілий поїзд страйколомів, але їх задержано за містом, бо страйкарі приняли супроти них грізну поставу.

КОНҐРЕС ЕСПЕРАНТИСТІВ.

НЮ ЙОРК, 8. липня. — У місцевому готели Менджер почався 22-гий світовий конґрес есперантистів.

Як відомо, есперанто се штучно витворена мова, яку її творці хочуть зробити загальним середником міжнародних зносин. Вони відбувають кождого року конґрес своїх прихильників. Послідний конґрес відбувся в місті Будапешті, столиці Угорщини. Як на кождому конґресі, так і на сьому делеґати будуть радити над тим, що зробити для поширення сього пляну, щоби впровадити есперанто як мову міжнародних зносин.

На бенкеті, яким отворено конґрес, предложено конґресови факт, що шведський парлямент ухвалив гроші на удержанне вчителів, які підчас вакацій схочуть уряджувати курси навчання есперанта. Місто Будапешт ухвалило удержувати вчителів, котрі захочуть брати участь у таких курсах підчас ферій.

ЗАВАЛЕННЯ КУПАЛЬНІ.

НЮ ЙОРК, 8. липня. — На Кови Айленді завалився від завеликого тягару гостей купелевий дім Клярнета. В купальні було 60 жінок. Через упадок з висоти 6 стіп богато з них покалічилося. Инші вийшли з пригоди з тяжким переляком.

КАВАЛЄР УБИВАЄ ДІВЧИНУ, \ БАТЬКО ДІВЧИНИ КАВАЛЄРА.

19-літний Гонас Мейбері в Ківоні, Мізурі, вбив вистрілом з револьвера 16-літну дівчину Ерму Гендершот, коли ся відмовилася втікати з родинного дому та пібратися з ним. Мейбері вистрілив у дівчину 5 куль свого револьвера, лишаючи шесту для себе. Ся однак його не вбила, а тільки поранила. Загинув він однак від вистрілу батька дівчини, котрий працював на городі, чув сварку між молодими та бачив, як Мейбері стріляв до його дочки. Батько прірвав рушницю, якою він стріляв до заяців, підбіг до хлопця й вистрілом у голову положив його трупом на місци. Поліція робить слідство над сею подією. Фармера ще не арештовано.

ГОЛОД В РАДЯНСЬКІМ СОЮЗІ РОСТЕ.

Не тільки хліба, але й мяса нема по радянських містах. Люде уставляються в чергу вже від 3-тої год. рано й лише для перших його вистачає.

Подібно діється і з городовиною. Ціни ростуть з дня на день і трудно її дістати. Часописи нарікають на кооперативи, що вони піднесли ціни на більше як 100 процент, а за ними пішли приватні крамниці.

Для реквізицій хліба від селян потворено збіжеві комітети з сільської бідноти. Ці комітети прямо граблять селян і забирають усе збіжа. На Україні ці комітети декуди награбили стільки збіжа, що вистачить до нових жнив.

Врожаї на Україні добрі і надіються богатих жнив.

ХТО ЧИМ ВОЮЄ...

Сумно є сидіти в арешті. Одначе в арешті не можна спроневірювати векслів, а поза арештом можна. Тому й сидиться в арешті. І посадили до арешту другого львівського адвоката, д-ра Генрика Авіна. Мешкав він при вул. Ліндлого ч. 6. і знав Бляньку Фішер, котра знов мешкає при вул. Собіського ч. 9. Треба було адвокатові векслів, бож не самим параграфом жиє адвокат. Відчула це сильно Бляньа Фішер, бо д-р Авін сфальшував векслі на її шкоду й тепер сидить в арешті. Боронив він в суді, боронитимуть тепер його.

СТРАЙК ЛИСТОНОШІВ У ПАРИЖІ.

Паризькі листоноші розпочали страйк на знак протесту проти розпорядку міністерства. Цим розпорядком міністер почт завісив в урядуванню 161 листоношів за ріжні провини. При нагоді страйку не обійшлося без арештувань кільканацятьох осіб.

НАЙШЛИ СПОСІБ.

Комуністи, приклонники Сталіна, порішили знести уряд предсідника Ради професійних союзів. Сталося це тому, щоби цим способом позбутися Томського, члена опозиції, який саме стояв на чолі згаданої ради.

РАДЯНСЬКИЙ ЛІТАК ВПАВ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛЬЩІ.

Коло містечка Докшиці над польсько-радянським кордоном впав радянський літак. Літак цей удержував сталу комунікацію між Польщею і Радянським Союзом. Кількох летунів є тяжко ранених.

ЖЕРТВИ ЛІТА.

У Крехові біля Станиславова грім ударив на толоці у три жінки і ранив їх. Другий грім ударив підчас бурі в візника, що переїзджав через село Деменьку і вбив його. У Пасічній утопився 18-літний уч. торговельної школи Іван Древняк.

ДИПЛЬОМАТ З ТЕМПЕРАМЕНТОМ.

Новий італійський амбасадор у Польщі, Франклін Мартін, приїхав до Варшави передати від свого уряду президентові Польщі грамоти свого уповноваження. До цієї церемонії привіз він усе, що треба: одяг, промову, валізи, з вимком одної дрібниці — грамоти свого уповноваження. Тому в останній мент порадили йому залатати цю прикру помилку формально і передати порожню запечатану коверту.

КОНЦЕРТ У ПАМЯТЬ ЛИСЕНКА В ЧЕРНІВЦЯХ.

Дня 3-го червня відбувся в Чернівцях концерт у память Миколи Лисенка. У салі „Музичного Т-ва", де був концерт, 25 літ тому Лисенко сам дириґував своїми творами. Свято у память Лисенка було зорганізоване місцевим співацьким товариством „Кобзар", а невтомним диригентом п. Садагорським. Програма концерту — беремо всі ці інформації за черновецьким „Часом" — дала маленький образ багатої творчости композитора. Була в ній увертюра до „Останньої ночі", антракт з „Тараса Бульби", дві пісні з „Утопленої", терцет з „Різдвяної ночі", соло „Мені однаково", дві кантати на мужеський і мішаний хор з солями та орхестрою „Радуйся ниво" і „Бють пороги". На концерті був як гість молодий композитор з Кишинева С. Бойченко, а зі співацьких товариств прислухувались концертові „Дайчер Мінергезангферайн" і „Шубертбунд". „Час" пише: „Від уверть, століття не було на Буковині такого величавого концерту".

У ДОБІ ЦЕНЗУРИ.

Литовський уряд відобрав почтовий дебіт таким часописам: „Берлінер Тагеблят" і „Рігаеше Рундшав", „Фоссіше Цайтунґ" не має права вступу вже від довшого часу.

ЗАСУД НА ПРАВНУКА ШІЛЕРА.

Розправа проти письменника, історика мистецтва, великовласника, ще й правнука „Розбійників" — Гляйхен-Русвурма закінчена. Слідство ствердило, що обвинувачений таки хотів ошукати товариство обезпечень, щоби поправити свої матеріяльні клопоти і підложив у пакет замісць шнура перел здохлу миш. Лікарі не найшли в ньому ніяких ознак ненормальности. Тому він заплатить 100,000 марок кари, або посидить місяць у вязниці.

КРІЗИ ТЕАТРІВ.

Майже всі міські театри в Польщі, це дорогий спорт, який оплачують фонди поодиноких міст з податків населення, що здебільша не відчуває навіть потреби театру. Ось нові дві звістки про фінансові клопоти театру в Лодзі та Катовицях. Актори в Лодзі не мають пенсії, бо пенсії обложені арештом за неоплачені емеритальні обезпечення та Касу Хорих. У Катовицях скарб наклав арешт на маґістратську субвенцію для театру, бо дирекція театру винна за доходовий податок гарну суму 600,000 зол. Як бачимо, бухгалтерія ведена зразково!

ПОВІСИВСЯ.

З Тернополя доносять, що біля Русянівки в лісі найдено повішеника, в котрому пізнано Петра Чорномаза, літ 22. Причина смерти була нужда й каліцтво.

НАПАД НА ПОЇЗД.

28. травня на шляху Буковно-Олькуш підчас руху поїзду до вагону III кл. вскочив замаскований напасник і, загрозивши револьвером, обрабував трох пасажирів. До четвертого подорожного, котрий боронився перед нападом, напасник стрілив кілька разів з револьвера й важко його ранив. Почувши стріли, залізнича служба здержала поїзд, з чого скористав напасник і втік.

ЖЕРТВА АЛЬКОГОЛЮ.

В Старій Жучці (Буковина) повісився 23-літний Стефан Бабяк. Він був виливачем і заробляв понад 200 левів. Але тому, що забавлявся ночами й не був тверезий, то втратив службу. Щоби міг дальше пропивати своє марнотратне життя, продав своє поле. Вкінці мусів сапою заробляти на прожиття, та це йому набридилося і він поповнив самовбивство. До того привела його горівка.

КОМУНІСТИЧНЕ ХЛІБОРОБСТВО ПЕРЕД ІСПИТОМ

ЦЬОГОРІЧНІ ЖНИВА В СССР ВИЯВЛЯТЬ, ЧИ ПОЛІТИКА УТВОРЕННЯ ХЛІБОРОБСЬКИХ КОМУН БУДЕ МАТИ ҐРУНТ. ДО ЦЬОГО ЧАСУ ВОНА ДАВАЛА НЕГАТИВНІ НАСЛІДКИ.

МОСКВА (СССР), 8. липня. — В часі найближчих шости тижнів має виявитися, чи утворення хліборобських комун дасть позитивні наслідки. Большевики стараються всіма силами впровадити серед селянства комуністичний спосіб ведення колективних господарств. Для цього хліборобським комунам постачають трактори, ліпше насіння для посівів, а їх сільсько-господарський податок значно зменшується і т. д.

Цим большевики стараються втягнути селянство в комуністичні господарства, які ще до цього часу не мають успіху серед нього. Жнива біжучого року виявлять, чи большевики будуть далі продовжувати свою політику примусового творення сільських комун, чи їм доведеться змінити свою політику й погодитися з вимогами й звичкою селян провадити індивідуальні господарства. Коли урожайність комун буде значно вищою від індивідуальних господарств, то можна думати, що большевики, а особливо політика Сталіна, виграли; але коли вони не задовольнять селян, то треба чекати зміни всієї системи сільсько-господарської політики большевиків в сторону вимог населення.

ЧІЧЕРІН ПІДЕ ДО ДИМІСІЇ.

СТАЛІН ВСЕ БІЛЬШЕ ОТОЧУЄ СЕБЕ СВОЇМИ ПОПИХАЧАМИ. ЛІТВИНОВ ТАКОЖ ПІДЕ З КОМІСАРІЯТУ СПРАВ ЗАКОРДОННИХ.

БЕРЛІН (Німеччина), 8. липня. — Чічерін, що вже кілька місяців перебуває в Німеччині, навряд чи вернеться назад до виконання своїх обовязків комісаря справ закордонних. Стан його здоровля все погіршується, а тому треба сподіватися скорої заміни його иншим комісарем, тим більше, що він не користується ласкою Сталіна, бо симпатизує з Риковим та правою опозицією.

На місце Чічеріна Сталін призначить свого прибічника Мікояна. Також і Літвінов піде з комісаріяту справ закордонних, бо Сталін запідозрює його в прихильности до Троцького. Літвінов мабуть буде призначений послом до Берліна на місце Крестінського, який піде до Льондону.

РЕПАРАЦІЙНА СПРАВА.

МОЖЛИВО, ЩО 6 СЕРПНЯ ПІЧНУТЬСЯ НАРАДИ В СПРАВІ ПРИНЯТТЯ ДЕРЖАВАМИ РЕПАРАЦІЙНОГО ПЛЯНУ КОМІСІЇ ЙОНГА.

ПАРИЖ (Франція), 8. липня. — Франція, Велика Британія, Бельгія й Німеччина установили дату 6 серпня як день для наради міністрів справ закордонних цих держав у справі обговорення репараційного пляну Йонга. Франція все ще стоїть на тому, що цю конференцію мають скликати в Швайцарії, а не в Льондоні, як пропонує Англія й на що вже погодилися Німеччина та Бельгія.

Репараційні переговори будуть мати таких три ступні: перший, вступні переговори, щоби відшукати спільну базу для переговорів; другий, обговорення тих пактів пляну Йонга, які полишені для вирішення урядів, і третій, остаточна сесія репараційної комісії для вироблення й затвердження всього репараційного пляну.

ПАПА ПРОТИ МУСОЛІНІЯ.

ПАРИЖ (Франція), 8. липня. — Приватною дорогою повідомляють з Ватикану, що там обговорюють питання про заборону католикам читати книжку, в якій видрукувані дебати в італійському парляменті та сенаті з промовами Мусолінія, проти яких виступив папа.

Ватиканська газета „Осерваторе Романо" друкує ватиканську інтерпретацію італійсько-папського конкордату, яка значно ріжниться від того, як пояснює конкордат Мусоліні. Фашисти стараються скуповувати увесь наклад ватиканської газети, де ця інтерпретація конкордату друкується, щоби не допустити продажі її поза Ватиканом.

НА ПРОЦЕСІ ОРЛОВА.

БЕРЛІН (Німеччина), 8. липня. — На процесі в справі підроблення ріжних большевицьких документів Орловим та Павловським все більше виявляються надзвичайно цікаві дані з міжнародної шпіонажі, провокації та большевицької пропаганди. Орлов признається до підроблення відомого Зіновєвського листа, який послужив причиною для розриву Англії з большевиками.

Між иншим Орлов обіцяє викрити на суді всю систему большевицької шпіонажі, провокації та пропаганди, яку вони утворили в Европі та в Америці.

НАЙБИСТРІШИЙ КОРАБЕЛЬ.

БЕРЛІН (Німеччина), 8. липня. — Новий пароплав компанії „Норд Джерман Ллойд", „Бремен", буде найбистрішим пасажирським кораблем. На пробах він розвинув скорість 28.5 миль на годину. Це більша скорість ніж була обчислена по пляну його будови.

Першу свою подорож до Америки „Бремен" почне 16. липня.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗА СПРАВУ ГОРОЖАНСТВА

За кілька послідних тижнів набрали широкого розголосу два случаї надавання американського горожанства.

В одному случаю найвисший суд Злучених Держав відмовився надати горожанство жінці, котра не хотіла присягнути, що буде боронити оружною силою американський уряд перед всіми ворогами на случай потреби, себто коли так сей уряд рішить. Один судя з того суду говорив, що все те, що зменшує охочість горожан виконувати свої обовязки ношення оружа в обороні краю, зменшує силу краю та безпеченство уряду.

У другому случаю ходило о професора факультету теольоґічного Єйльского університету Мекінтоша. Коли його спитали, чи він готов носити оружа для оборони уряду в час війни, він заявив, що наперед сього сказати не може; що він готов носити оружа тільки тоді, коли він по совісти буде міг сказати, що уряд починає війну за слушну справу. Суд відмовився дати йому горожанство, виходячи зі заложення, що про слушність війни рішає не горожанин, а уряд.

Сі два рішення судові стрінулися з великою масою критики. Більше радикальні люди підносять, що американському горожанинови, який є горожанином наслідком свого уродження на американській території, прислугує в час війни право противитися війні зі своєї совісти. З огляду на те, що такий горожанин не може бути позбавлений горожанства, то він мавби мати більше права, як горожанин, що приняв американське горожанство добровільно. На думку сих людей, всі горожани малиби бути рівні в правах, і тому рішення судів не є справедливі.

Здається, богато краще розвязують справу инші, менше радикальні газети, котрі проти рішення суду в справі Мекінтоша підносять закид, що ні суд ні уряд не повинен давати ніякому горожанинови ні кандидатови на горожанина гіпотетичних питань. Себто, не повинен питатися, що він зробивби в такому, а що в онтакому случаю. Уряд повинен просто приняти його охоту стати горожанином, а коли вже прийде до війни, чи до якого там иншого случаю, судити його після правних постанов, обовязуючих про війну чи про той другий случай.

Ставлення гіпотетичних питань нічого не розвязує, бо такий Мекінтош, як справді прийде до війни, може опинитися в першім ряді добровольців, а ті, що нині горлають проти надання йому горожанства, можуть стати дезертирами.

Д-р В. Клодницький.

ПОЛІТИКА РОСІЇ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ

I.

Подібно, як Еспанія від XVII. століття завойовувала Новий Світ, Нову Півкулю, завойовувала й Росія нинішний Сибір, Північну Азію.

Росія в XVI. століттї удержувала приязні відносини з ріжними зауральськими татарськими ханатами, і побирала дарунки-данини в виді сибірських футер. Вона використовувала опісля боротьби поміж ватажками позауральських племен, вмішувалася в цю боротьбу й постепенно завойовувала величезні простори Сходу.

В 1649 р. ми вже бачимо на далекому Сході російського ґубернатора (в місті Якутську).

Перший російський ґубернатор в країні над рікою Амур, на імя Габарів, з 70 людьми прослідкує приамурську полосу. Габарів людина тямуча, але дуже жорстока. Против нього повстають деякі племена, і він по році вицофується з недобитками далеко в глиб Сибіру. Зібравши тут більшу силу, виправляється він у друге в Амурську землю, побиває повставші против нього племена і закладає першу кріпость, Албазин, над рікою Амуром. Тут перший раз в історії Росія зачинає мати контакт з Китаєм. Що правда, до цього часу ніколи Китайці не окупували були цих територій, одначе племена вже від давна складали китайським імператорові чолобитню й дарунки.

Габарів, укріпившись в Албазині, зажадав від ватажків (князів) нинішньої Манджурії чолобитні для російського царя. Князі спротивилися і побили знову Габарова. Габарів в короткому часі скріпляє знову свої мілітарні сили, побиває князів, яким вже і китайський імператор помагав, і посувається ще дальше в глибину краю, бо аж до ріки Асурі (там, де нинішні міста Габарівськ та Благовещенськ).

Ця російська окупація привела до трох воєн російсько-китайських у роках 1658., 1674. і 1685., які закінчилися корисним для Росії договором в Нірчинську, підписаним Китайцями 1689. р. На підставі цього договору ріка Ґорбіца стала границею поміж Росією й Китаєм.

Ґорбіца була границею між Росією й Китаєм понад 150 років. На протязі того часу Росія закріпила за собою свої здобутки на далекому Сході. Однак рівночасно з тим і Анґлія зачала впихатись в прибережні території далекого Сходу. Тут стрінулись інтереси Росії й Анґлії. Цар Микола I. в 1846. р. висилає на далекий Схід великого генерал-ґубернатора Муравйова. Він закріпляє російську окупацію, проведену Габаровим, кольонізує великі простори, закладає місто Миколаєвськ і Александрівськ та вкінці занимає Сахалін.

Помимо невдачної для Росії кримської війни Муравйову вдається на далекому Сході поширити російську окупацію і в 1858 р. договором в Айґун придбати для Росії ціле гирло ріки Амур. На підставі цього договору ріка Амур, аж до ріки Асурі, стала границею між Росією й Китаєм. За успіхи Муравйова цар заіменував його князем амурським.

Князь Муравйов Амурський незабаром посунув границі „Росії" аж до Кореї і вдачно полагодив претенсії Япану до Сахаліну. В короткому часі Росія стала сильною стопою на далекому Сході. В теплих водах, на далекому Сході, Росія розбудовує свою фльоту. В 1898. р. черезсибірська залізниця лучить Москву з Владивостоком і Габарівськом. У цей спосіб Росія цілковито опановує східно-північну Азію.

В 1903 р. Росія будує нову залізницю, т. зв. Східно-Китайську лінію (через Манджурію до Владивостока, з відногою з Харбіна до Порт Артура).

В 1904 р. війна російсько-японська трохи приборкала Росію на Сході. Після договору в Портсмауті в 1905. р. Росія стратила полудневу Манджурію із залізницею та частину Сахаліну. Окрім того відсунено впливи Росії з Кореї.

Цею невдачею Росія на Сході не заломалась. В 1906. р. Росія добудувала і поправила залізниці Амурська і кругом Байкальского озера, сильно окріпила Владивосток (залога = 80,000 мужа) і зачала була приготовлятись до відплати Японії.

Після російсько-японської війни, а головно після переведеної реорганізації Росії на далекому Сході, деякі держави, як Анґлія, Америка і Франція, зорієнтувалися, що Росія на далекому Сході вже засильна, щоби її мілітарно відіпхати з далекого Сходу. В політичному світі розбудовано „нову мудрість" відносно далекого Сходу. Цю мудрість в політичній мові названо доктриною „оф ді опен дор". „Опен дор" це „право" для кожної великої держави економічно висисати далекий Схід, головно Китай, не нарушуючи територіяльної цілости китайської держави. Китайці на доктрину „отворені двері" мусіли згодитись, бо їх держава із перестарілою монархістичною формою правління була заслаба, щоби опертися.

Царська дипльоматія зрозуміла добре, до чого змірає така політика і скоро зрезиґнувала з відплати Японії. Противно. Росія вже 1907., в 1910. і 1912. рр. заключує з Японією тайні договори, на підставі яких недавні вороги обіцюють собі поділитися північним Китаєм.

Революція в Китаю проти монархії і проголошення Китаю републикою 1. січня 1912. р. могли дійсно дати Росії частину північного Китаю.

Світова війна, а опісля російська революція і повалення царату в Росії в дечому перешкодили в експанзії Росії на далекому Сході.

II.

Нинішна большевицька Росія веде таку саму політику на далекому Сході, як і царська Росія. Позиція Росії на далекому Сході нині може й краща ніж в 1912. чи 1914. рр Союзником Росії є нині також Японія, яка горить ненавистю і завистю до Америки і тих держав, які експльоатують далекий Схід. В політичному розумінні Росія на далекому Сході нині та сама 150-міліонова держава, яка пре до експанзії і до теплих вод для своєї фльоти. Нинішні лідери большевицької Росії ведуть таку саму політику, як Габарів і Муравйов.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА РІК 1930.

Календар У. Н. Союза, який розходиться у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бизнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенне до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми пирступні, зваживши, що наклад буде виносити 20,000 примірників. Ціла сторона 34 кв. цалів, коштує $30.00; половина $15.00; чверть $10.00; осьма часть $5.00; перша і послідна сторона в части оголошень по $35.00. Хто хотівби в своїм оголошенню помістити також і фотоґрафію чи то свою чи свого бизнесу, мусить прислати з неї готову до друку клішу; коли ні, то поносить кошт виготовлення такої кліші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенне буде о стільки дорозше коштувати, скільки виносить кошт виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші.

Текст оголошень мусить находитись в редакції по день 30. серпня б. р. Гроші за оголошення належить посилати рівночасно. Оголошення на кредит безуслівно не будуть друкуватися.

ФОТОҐРАФІЇ БРАТСТВ І ТОВАРИСТВ. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі і театральні, школи, банди, які є при відділах У. Н. Союза (коли який кружок ,співацьке товариство і т. п. не есть при відділі У. Н. Союза, таких після ухвали не будеться поміщувати у календари), хотіли б, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1930 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 30. серпня б. р. Рівночасно проситься прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи" на суму $10.00. Сі гроші ужиеться на покритте коштів виготовлення з фотоґрафії друкарської кліші. Місце в календари безплатно.

Всі фотоґрафії мусять бути добре опаковані.

Всі письма належить адресувати:

„SVOBODA"

81-83 GRAND ST., або P. O. BOX 346,

JERSEY CITY, N. J.

ЖАРТИ.

Теж клопіт.

Мати: Коли ти, сину, вже висповідався, то дивись тепер та добре слухай, бо будеш мати гріх.

Синок: Добре, мамо, а як я буду все мами слухати, то що я скажу на другій сповіди?

Іван Парандій,
Озовн, Парк, Н. Й.

В суді.

Судя: Вже шестий раз стаєш передімною.

Злодій: Алеж пане, чи я винен, що я тут стою?

Судя: А хтож винен?

Злодій: Пан судя, бо ще ні разу мене не попросили сісти.

Хоробрий вояк.

— На війні то я завжди був там, де найбільше було куль...
— Ого! А деж то саме?
— А коло обозу з амуніцією.

Сам не знає.

Гасюк: Ви у власному домі мешкаєте, чи наймаєте мешкання?

Стасюк: Та, знаєте, як би то сказати? Малощо не у власнім, бо вже два роки не плачу ренту.

Заохочуюче.

Гість (до голяря): Чому ваша жінка так нагло вийшла?

Голяр (приступаючи до голення): Бідачка не може знести виду крови.

Між вломниками.

— Хай то чорт візьме! Три тижні я вертів мур у банку просто банкової каси, тай усе собаці на чоботи!...
— Чому?
— Поки я довертівся, то банк збанкротував.

На виставі.

— Твоя картина знаменита. Твій краєвид без закиду. На одно лише можу тобі звернути увагу: ті свині подібні більше до качок.
— Які свині? Таж це кози.
— Так? То перепрашаю.

В. Кедровський.

1919 РІК

(13)

Ось в цьому легковаженню й неумінню Національним Союзом перевести підготовку повстання, в неумінню завчасу виробити, так би сказати, мобілізаційний плян українських національних сил на всьому терені України, та в неумінню завчасу відшукати й призначити на місцях людей до переведення повстанської акції, а далі всіх розпоряджень повстанського центру й була первопричина того, що в хаосі повстання загинули й самі ініціятори та вожди його. Директорія лише покутувала за помилки Українського Національного Союза.

* * *

З першого ж дня орґанізації Другої Управи Головного Штабу Републиканської Армії моїми ближчими помічниками були ті, що перші зявилися на Фастів. Найціннійшими між ними були Юліян Ліпницький, що завідував персональним відділом Управи, себ то старшинськими кадрами; старшина Білонь завідував комендантським відділом, себ то орґанізацією військової влади на місцях; військовий урядовець Андрущенко; старшина Гаврильчук й короткий час старшина Олександер Шаповал, що згодом почав орґанізувати резервову повстанську армію. Згодом кількість співробітників Управи побільшувалася по мірі того, як зростала територія, захоплена повстанням та збільшувалася праця у нас в центрі.

Після героїчного й побідного бою під Мотовиловкою, а далі по заняттю Василькова й Боярки ентузіястичний настрій серед невеликих наших повстанських сил все більше зростав. Коли Січові Стрільці доходили вже до Поста Волинського, здавалося, що за тиждень ми будемо вже з Києва керувати звільненням України від московсько - гетьманських карників. Але за першою вдачею, за першим піднесенням почала наростати депресія. Вже при невдачі прориву на Посту Волинському для нас стало ясно, що істнує велика загроза зі сторони Німців, які фактично підтримують добровольців та гетьманців, хоч і запевняють нас у своюму невтралітеті.

Потім виявилося, що вся підготовка повстання Національним Союзом далі його канцелярії, а може ще Києва не виходила. Не було на місцях певних своїх людей, які були вже раніше відомі нам і підготовані до ведення повстанської акції. Тому Директорія цивільну владу на місцях загально передала в руки бувших до гетьмана голов земських та міських Управ, які часто стояли далеко від українського революційного націоналізму, а дехто був і ворожий самій ідеї української державности. Військову владу доводилося або призначати з центру, або затверджувати тих осіб, що самі зголошувалися, піднімаючи повстання на місцях і захоплюючи владу в свої руки. Звичайно не було часу ні перевірити кандидатів на команданти повітів, ні навіть часто фактичної сили або можливости замінити такого, що сам вже зголосився за команданта, хоч він на це й не надавався.

В перших же днях виник у мене такий інцидент. В 1917 році до складу членів Всеукраїнського Військового Ґенерального Комітету, на першому й другому військовому зїзді був обібраний Горемика-Крупчинський. Випадково виявилося, що до революції він був у Бердичеві близшим співробітником жандармського управління під призвищем „Крупчинський". Ґенеральний Комітет негайно виключив його з числа своїх членів й одночасно він позбавився права бути членом Центральної Ради. Жадних фактів, щоб його регабілітувати, він подати не зміг, хоч і вносив до Центральної Ради скаргу на Ґенеральний Комітет взагалі, а зокрема на мене, як на заступника голови Комітету, що перевів постанову про виключення його з Комітету. З того часу я забув про його істнування.

Аж тут у Фастові, здається з Таращі, одержую приблизно таку телеґраму: „Визволений волею революційного народу з вязниці я приняв на себе командування повстанськими військами й командатуру в повіті. Горемика-Крупчинський". У відповідь на це я шлю йому приблизно таку телеґраму: „Наказую негайно здати командування (такому то) й до жадних військових, або цивільних українських справ не торкатися". На цю телеґраму він присилає знову иншу, складену в дуже запальних і катеґоричних висловах, що, мовляв, він слухає лише революційного народу, покладе голову за „Неньку Україну" й що його ніхто не сміє змінити і т. д. На це я відповів вже коротко: „Негайно здати командування (такому то), бо будете розстріляні". Це добре поділало на „дорогого сина Неньки України" й більше я про нього нічого не чув, аж поки він не виплив в 1921 році кандидатом від „Українців" Волині, де кандидатував по польонофільському спискови на соймового посла. Довелося й тут йому трохи попсувати „кареру", подавши до „Діла" причини викинення його з Ґенерального Комітету.

А таких ріжнородних Крупчинських, очевидно, не бракувало. Всіх їх не можливо було знати без попередньої підготовки повстанських кадрів. Ось з таких „спасителів Неньки України" й творилися ті кадри, що згодом піднімали повстання проти Директорії й переходили до большевиків, до добровольців, до Махна чи яких инших повстанських „батьків", або залишалися в українській національній армії й „промишляли" більше над „евакуацією" казначейств, банків, над „формуванням" ріжного власного війська, або вряджували грабування населення, особливо жидівського. При нормальних часах їм звичайно місце було на сухій гиляці, але в ті часи страшної боротьби трудно було виловити їх, перевірити роботу всіх, або услідити за ними, особливо коли ні армія, ні влада не лишалися довший час на певних теренах.

* *

Видали заклик до повстання, розіслали телеґрами про „мобілізацію" і коли кожна хвилина рахується, коли кожна година варта тижня, хотілося, щоб негайно була відповідь масовим здвигом народу на наші заклики. Але проходить пару днів і все ніби спокійне. Лише Чорноморський Кіш, що був у порозумінню з Національним Союзом, як тільки почув про оголошення повстання, негайно скинув свого команданта й під командою сотника Поліщука прибув до нас на підмогу.

Аж на третій день ми побачили, що до нас починає прибувати сила. Зо всіх сторін почали підходити повстанці, одягнені по військовому, часто добре узброєні. В Білій Церкві в Січовім Коші їх формували у військові відділи й правильними ешалонами відправляли на фронт до Січових Стрільців, а потім до Чорноморського Коша, який також почав переформовуватись в дивізію, ведучи завзяті й успішні бої з гетьмансько-добровольчими відділами й навіть з Німцями, що кілька разів пробували атакувати наше ліве крило. Там на залізницій лінії Коростень-Київ стояли Чорноморці. Особливо завзяті бої Коша були на стації Біличі, де він остаточно розгромив сильний німецький військовий відділ і захопив стацію у свої руки. Після того Німці припинили свої напади на повстанські війська.

Чим дальше, то все більшими масами прибували до нас повстанці, часто цілими сотнями, під командою добрих фельдфебелів або підофіцирів. Такі відділи приходили прямо на Фастів й тут шикувалися до перегляду їх штабом, або навіть самим Петлюрою. Одного дня зявився знаменитий повстанець Шабельник, якого довго Німці ловили підчас свого перебування на Україні. Він зорґанізував сильний повстанський відділ на Київщині і часто нападав на невеликі німецькі військові відділи та систематично нищив їх. Свій прихід він оголосив трубним звуком. Коли Німці довідалися, що на стації „Попельня" до повстанських військ зголосився Шабельник, то негайно заалярмували свої залоги не лише на „Попельні", але й на Фастові. Вони були цікаві побачити того ватажка, що навіть в день не боявся напасти на німецькі військові відділи, або на невеликі залоги по селах та містечках, а якого вони не могли піймати. Звичайно й „війську" Шабельника знайшлося місце в лавах повстанської армії, але сам „отаман" пізнійше був розстріляний за грабіжі й невиконання наказів.

Коли вже добре розгорілося повстання, то до Білої Церкви й Фастова почала плисти така маса вояків, що здавалося їм ради не даси. Але при страшному напруженню всіх сил і безперервної праці скороспілих апаратів по орґанізації армії якось удалося цей людський потік влити в певні орґанізовані форми.

Околичне селянське населення відгукнулося на призив до повстання тим, що почало доставляти для нашої армії харчі. Всі шляхи до нашого осередку й далі до фронтових частин були вкриті селянськими возами, що везли поживу для жовнірів та фураж для коней, а також підвозили воєнні припаси. Селянство все це робило добровільно й з великим захопленням, а це підносило дух всіх повстанських сил, не зважаючи на те, що було чим турбуватися, бо облога Києва затягалася на довше.

Наступили страшні морози. Запоріжська дивізія, під командою Балбачана, не виконала наказу повстанського штабу й не підійшла до Києва з лівого берега Дніпра та не обложила його з тої сторони. Так само й Сіра Дивізія, що була на Чернигівщині не замкнула шляхів з Чернигівщини на Київ. Це дало можливість гетьмансько-добровольчим військам київської залоги мати свобідну комунікацію з з добровольчими та гетьманськими військами поза Києвом. Тієюж дорогою постачався Київ харчами й иншими припасами. Звичайно це ускладняло й затруднювало нашу боротьбу за Київ.

(Дальше буде).

ПРОТОКОЛ

XVII. Головної Конвенції Українського Народного Союза, що відбулася на днях від 13. до 18. мая 1929. включно, в місті Нюарк, Н. Дж.

(13)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ФІНАНСОВОГО СЕКРЕТАРЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА. ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ 1925 Р. ДО 31-го ГРУДНЯ 1928 Р.

Виказ померших членів, виплати посмертних запомог, як рівнож виплати з фонду запомогового за час від 1. січня 1925 р. до 31. грудня 1928 р.

Відділ	Число членів	Сума обезпечення	Вплатили до посмертного фонду	Виплачено посмертних запомог	Число запомог	Виплачено суму
	Фонд посмертний				Фонд запомоговий	
1	21	19,500.00	4,488.29	19,196.40	4	400.00
392	2	1,250.00	171.72	1,250.00		
393	1	500.00	88.35	500.00		
396	2	1,000.00	107.08	1,000.00	4	275.00
400	1	1,000.00	22.42	1,000.00		
401						
Разом	662	527,450.00	76,882.30	504,797.44	816	47,654.15

Виказ невиплачених посмертних запомог: ліни, компроміси і відинені за час 1925—1928.

Відділ	Членів	Ліни	Компроміси	Відкинені	Разом
1	6	$303.60	$	$	$ 303.60
6	1		250.00		250.00
20	1			500.00	500.00
25	1	49.00			49.00
30	1	64.35			64.35
31	1		900.00		900.00
40	1			500.00	500.00
45	1			500.00	500.00
65	1		675.00		675.00
70	1			500.00	500.00
71	1	8.34			8.34
85	1	31.41			31.41
86	1	25.00			25.00
87	1	18.35			18.35
94	1		375.00		375.00
99	1	18.44			18.44
102	1	16.74			16.74
103	1	36.00			36.00
110	1		250.00		250.00
113	1	20.22			20.22
119	1		250.00		250.00
126	1			1,000.00	1,000.00
127	1	39.18			39.18
143	1		375.00		375.00
149	2	34.00			34.00
153	1		500.00		500.00
155	1		500.00		500.00
174	1	19.24			19.24
179	1	7.91			7.91
196	1		54.00		54.00
227	1	53.19			53.19
229	2	123.17			123.17
239	1	11.30			11.30
263	1		250.00		250.00
276	4	74.06	500.00		574.06
301	1		450.00		450.00
309	1		500.00		500.00
315	1	17.74			17.74
316	1		450.00		450.00
354	3	6.32			6.32
379	1		250.00		250.00
Разом	53	$977.56	$6,529.00	$3,000.00	$10,506.56

З попередних літ компроміси і відкинені:

Відділ	Членів	Ліни	Компроміси	Відкинені	Разом
54	1			50.00	50.00
273	1			1,000.00	1,000.00
320	1		81.00		81.00
Разом	56	$977.56	$6,610.00	$4,050.00	$11,637.56

ЗІСТАВЛЕННЄ ПОСМЕРТНИХ ВИПЛАТ.

За час чотирох літ померло 662 членів на суму обезпечення **$527,450.00**
За час чотирох літ виплачено 640 запомог на суму 504,797.44
Відкинено 5 запомог на суму 3,000.00
Компроміси 6,529.00
Ліни 977.56
Не виплачені посм. запомоги по 17 членах 12,146.00

Разом як повисше **$527,450.00**

За час чотирох літ виплачено посм. запомог як повисше $504,797.44
Запомоги які остають до виплати і будуть виплачені 12,146.00

Разом $516,943.44

До посмертного фонду за життя всі 662 членів вплатили 76,882.30

З фонду посмерт. доплачено по тих членах $440.061.14
Окрім посмертної запомоги сі покійні днесь члени вибрали за життя з фонду запомогового від реформи суму 13,108.00

Зіставленнє за 8 літ (1921—1928):

За час вісім літ померло 1,103 членів, по котрих Союз виплатив $861,517.33
Остало не виплачених запомог на суму 12,646.00

Разом $874,163.33
Тих 1,103 членів вплатили до посмерт. фонду 115,428.26

За час 8 літ організація доплатила з посмертного фонду **$758,735.07**

Табелю виказ виплат посмертних запомог і запомог з фонду запомогового зладжено значним вкладом праці. Ся табеля є найкрасшим доказом дійсного братерства. За вісім літ ми бачимо, що покійні днесь члени за життя вплатили до фонду посмертного суму $115,000.00, а родини забрали близько $875,000.00. Значить, що треба було забрати з каси організації $760,000.00 тих грошей, що вплатили инші члени.

Старі роди обезпечення обчислені на підставі Ф. М. Т., є сего рода, що член платить аж до смерти. Платять одні довше, другі коротше. Сі, що жиють довше, мають платити за себе і за тих, що умирають скорше.

Переглядаючи виказ, бачимо, що в однім відділі померло більше членів, а в другім менше. В декотрих відділах не було за послідних чотири роки случаю смерти члена та були померші в попередних роках, або в сім 1929 р., в котрім то році за перший квартал смертність значно зросла.

Те саме можна сказати про фонд запомоговий. За час чотирох літ виплачено членам суму $47,654.15, а за послідних вісім літ виплачено $77,329.15, а крім сего, згідно з ухвалами двох послідних конвенцій і річних засідань ухвалено і виплачено на річ Сиротинця, жертв світової війни, школи і бурси та т. п., суму $18,850.00. що зробить разом за вісім літ $96,179.15.

Отсі запомоги з фонду посмертного і запомогового є найкрасшим свідоцтвом: **один за всіх, а всі за одного.**

ОЦІНКА ГРАМОТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА З КІНЦЕМ 1928 Р.,

зладжена головним знатоком Л. Дж. Вулфом.

В И К А З О Ц І Н К И

АКТИВА—дійсні і майбутні (з виїмкою актив видатку і спеціяльних фондів):

Актива за заплату зприводу смертних страт означено так: Признані актива, уступ 37, сторона 4 річного звіту (включаючи позички і відсотки з них забезпечені резервами або придбаннями, які дійсно удержуються на відповідних особистих цертифікатах) $2,020,778.99 менше сума фондів загальних або на видатки $48,513.22, фондів запомогових, коли їх не оцінено $62,943.45, і спеціяльних фондів (виключаючи всі фонди, що не призначені на виплати посмертного) $190,792.00 .... $1,718.530.32

ПАСИВА—дійсні і майбутні (з виїмкою пасив видатку і спеціяльних фондів):

Теперішна піврічна оцінка приречених посмертних допомог, або чисті піврічні табулярні оцінки, на отсих формах цертифікатів:

Посмертного $1,368,834.59

Пасива посмертно-допомогових фондів означені так: Усі пасива кромі резерви, сторона 5 річного звіту, $202,440.52, менше сума пасив фондів загальних або на видатки, сторона 5 річного звіту, яка не переходить білянсу у відповідних фондах (уступ 37, повисше), $0, і пасива фондів запомогових, коли їх не оцінено, сторона 5 річного звіту, які не переходять білянсу відповідних фондів (уступ 37 повисше); і пасива спеціяльних фондів (фондів інших кромі звичайних і на видатки, що не призначені на оплату посмертного), сторона 5 річного звіту, не висше білянсу у відповідних фондах (уступ 37, повисше) фонд народний і сирітський $189,294.52, не виплачені посмертні запомоги 13,146.00

Пасива—дійсні і майбутні сума точок 49 і 50. повисші 51 .... **$1,381,980.59**

Процентове відношенне актив дійсних і майбутніх (уступ 38) **до пасив дійсних і майбутніх** (уступ 51).

31. грудня 1928.....124%	31. грудня 1925.....119%
31. грудня 1927.....124%	31. грудня 1924.....117%
31. грудня 1926.....122%	31. грудня 1917..... 82%

Повисша оцінка вказує, що на основі посмертної таблички Н. Ф. К. 4% і Ам. Екс. Т. з відсотками на 3½%, будучі вкладки товариства, на основі чистих прибутків, які тепер збирається, разом з активами, що тепер інвестовані, вистарчають на всі цертифікати, як вони доспівають на основі своїх умов, з ріжницею для забезпечень $336,549.73 (або 24%) повисше і понад статутове мірило.

Повисший витяг оцінки наших грамот вказує на надвишку резерви понад 24%. Кожда організація обовязана мати 100%, а з хвилею постепенної знижки менше як 100% організації грозить утрата прав в стейті асекурувати членів, а з часом і розвязанне самої організації. Тому то фонд посмертний і резервовий мусять відповідати тілько посмертним виплатам і після такої табелі, яку вибрано з реформою після літ, яка ввійшла в життє 2. січня 1915. Нові роди обезпечення з дня 2. січня 1926 мають звороти грошеві і безплатне продовженне асекурації.

КОЛИ ВЖЕ БУДЕ „ГАРАЗД"?

З українізацією не все гаразд.

На Північному Кавказі живе понад три міліони душ української людности. Українці живуть тут компактними масами по станицях (Кубань), але у більших містах краю, як от у Ростові, Краснодарі, Новоросійську та деяких інших вони становлять 30 і більше відсотків усієї міської людности. До того-ж Українці в містах Північного Кавказу — це переважно робітники.

Отож українізація на Північному Кавказі є завдання дуже актуальне. Краеві зїзди рад і партійних організацій ухвалили провести тут українізацію до 1932 року. Українізація повинна широко охопити партійні організації, радянський і кооперативний апарат. Особливо багато важить українізація органів земельних, Наросвіти, охорони здоровля тощо. Цілком зрозуміло, що першорядне завдання в країні — готувати кадри робітників інтелектуальної праці й фахівців, які-б обслугували українську людність їхньою мовою. Тому й українізацію вищих шкільних закладів, і зокрема робфаків, через які йде до ВИШ'у робітник і незаможний селянин, треба вважати за найневідкладнішу справу.

Проте з українізацією робфаків на Північному Кавказі не поспішають. Тут є пять робфаків (Ростовський, Донський, Грозненський, Владикавказький і Кубанський), а на кожному робфаці по 12—30 труп. Серед них тільки на Кубанському робфаці є чотири українізовані групи. Це не задовольняє й наймінімальніших потреб.

1926 року Наркомсвіти РСФРР увів у плян Кубанського робфаку по дві українські групи на кожному курсі. Але цей плян згодом порушили й на сьогодні Кубанський робфак має тільки по одній українській групі на кожному курсі. 1929—30 навчального року приймають до Кубанського робфаку тільки одну українську групу в 30 чоловіка. Таке становище, звісно, не сприяє готуванню надзвичайно потрібних у краї фахівців із українських робітників і селянської бідноти, що моглиб обслужити ті три з гаком міліони української людности, яка живе в краї.

Український відділ Кубанського робфаку має потрібний штат педагогів-Українців, добре встаткована ляборторію українознавства, чималу українську бібліотеку тощо. Проте викладання українською мовою всіх дисциплін провадять тут тільки на першому курсі. На другому курсі українською мовою викладають — 75 відс. наукових дисциплін, на третьому — 60 відс., на четвертому — лише 25 відс. Тільки з наступного року мають викладати українською мовою майже всі дисципліни на всіх курсах.

Президія Кубробфаку порушувала вже питання про поширення українського відділу, але це покищо реальних наслідків не дало. Орган Північно-Кавказького крайкому ВКП(б) „Червона Газета", що виходить українською мовою в Ростові над Доном, бє на сполох з приводу незадовільненого стану українізації в краї. Зокрема вона гостро ставить питання й про українізацію робфаків.

„Чи українізація в краї передбачає українізацію та поширення українських відділів робфаків, чи ні? А коли передбачає, то що зроблять у цій справі до початку нового учбового року на Північному Кавказі?" — рішуче запитує „Червона Газета" Наркомат освіти РСФРР.

Це запитання цілком вчасне. Далі справа з українізацією робфаків, справа готування фаховців, що обслугувалиб українську людність Північного Кавказу українською мовою, в такому стані, який є на сьогодні, залишатися не може. Треба сподіватися, що Наркомос РСФРР придiлить більше уваги українізації установ народньої освіти, що тільки й можна забезпечити здійснення постанов краєвих радянських і партійних зїздів про українізацію в Північно-Кавказькому краї.

З. Чега.

(„Пролетарська Правда" — Київ).

БІЛЯНС—СТАН ЧИННИЙ І СТАН ДОВЖНИЙ ВІД 1-го СІЧНЯ 1915 Р. ДО 31. ГРУДНЯ 1928 Р.

		Готівка	Фонд посмерт.	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд запомог.	Фонд народний	Фонд сирітський	Моргечі	Бонди	Реальність	Друкарня	Фонд конвенц.	Разом
З кінцем 1914 остало	Стан чинний	184.352.46							32.177.00		19.500.00	25.700.00		261.729.46
	Стан довжний			49.843.72	101.406.23	12.481.03	35.820.46	62.178.02						261.729.46
З кінцем 1915 остало	Стан чинний	142.494.83							46.900.00	49.515.00	19.500.00	25.100.00		283.509.83
	Стан довжний		51.603.97	39.719.61	115.511.21	8.742.50	8.776.74	59.155.80						283.509.83
З кінцем 1916 остало	Стан чинний	189.923.55							63.125.00	49.515.00	19.500.00	23.850.00		345.913.55
	Стан довжний		115.147.58	31.587.23	117.630.52	9.341.34	7.537.26	64.669.62						345.913.55
З кінцем 1917 остало	Стан чинний	87.215.56							70.150.00	232.147.00	19.500.00	23.000.00		432.012.56
	Стан довжний		193.343.35	29.443.25	119.214.66	9.445.65	6.253.61	74.312.04						432.012.56
З кінцем 1918 остало	Стан чинний	68.549.02							64.500.00	237.647.00	19.500.00	26.000.00		416.196.02
	Стан довжний		161.218.69	27.872.04	118.412.57	8.185.52	5.481.52	90.689.06					4.336.62	416.196.02
З кінцем 1919 остало	Стан чинний	188.824.59							52.885.00	237.647.00	19.500.00	21.000.00		519.856.59
	Стан довжний		236.575.67	29.945.82	131.651.25	10.449.81	5.368.11	94.000.45					11.865.48	519.856.59
З кінцем 1920 остало	Стан чинний	260.700.98							45.470.00	237.647.00	19.500.00	23.000.00		586.317.98
	Стан довжний		303.919.84	24.306.74	144,609.36	9.794.03	1.770.55	100.120.43					1.797.03	586.317.98
З кінцем 1921 остало	Стан чинний	199.929.86							61.770.00	396.001.63	19.500.00	29.000.00		706.201.49
	Стан довжний		395.092.01	26.734.69	157.529.06	12.246.54	209.41	109.416.76					4.973.02	706.201.49
З кінцем 1922 остало	Стан чинний	119.485.97							194.895.55	460.084.83	19.500.00	34.000.00		827.966.35
	Стан довжний		478.285.45	25.884.08	171.377.38	19.493.67	59.41	120.602.11					12.264.25	827.966.35
З кінцем 1923 остало	Стан чинний	178.342.33							295.220.00	463.416.48	19.500.00	27.500.00		983.978.81
	Стан довжний		572,085.22	27.136.62	187.664.25	29.004.44	59.41	149.014.43					19.014.44	983.978.81
З кінцем 1924 остало	Стан чинний	203.336.16							467.955.00	452.416.48	19.500.00	21.000.00		1,164.207.64
	Стан довжний		704.713.75	30.259.00	205.684.78	38.457.55		157.321.86					27.770.70	1,164.207.64
З кінцем 1925 остало	Стан чинний	218.955.99							656.590.00	423.369.48	19.500.00	16.000.00		1,334.415.47
	Стан довжний		863.553.82	32.656.87	225.873.88	45.610.26	1.959.10	161.950.16					2.811.38	1,334.415.47
З кінцем 1926 остало	Стан чинний	391.822.47							785.672.50	362.001.23	19.500.00	10.000.00		1,568.996.20
	Стан довжний		1,053.836.95	31.623.29	248.901.00	53.786.81	5.294.59	162.551.11					13.002.45	1,568.996.20
З кінцем 1927 остало	Стан чинний	371.652.97							866.303.92	511.763.05	30.869.36	3.000.00		1,783.589.80
	Стан довжний		1,218.017.51	38.069.63	272.546.17	53.037.88	8,346.58	170.065.52					23.506.01	1,783.589.80
З кінцем 1928 остало	Стан чинний	360.027.14							1,041.164.00	476.123,80	155.241.89			2,032.556.83
	Стан довжний		1,406.210.82	42.919.36	296.787.11	62.167.27	9.278.47	180.016.05					35.177.75	2,032.556.83

Повисша табеля це історія кождого фонду від часу реформи аж по конець грудня 1928 р., як рівнож і всіх фондів разом. Як зростав маєток, можна дуже легко переконатись віднимаючи загальну суму поодинокого року.

Табеля віставлення білянсу дає нам перегляд історії кождого фонду. В першім рядку є **стан чинний,** який представляє: готівку, морґечі, бонди, реальність і друкарню, або иншими словами: як є інвестований маєток організації. Другий ряд становить **стан довжний,** себто, котрому фондови і скілько належиться із повисшої готівки та інвестицій.

З кінцем 1914 р. фонду посмертного не було, бо члени на такий фонд не платили. Щойно з реформою після літ, яка ввійшла в життє 2-го січня 1915 р., розпочато будову фонду посмертного, який з кінцем 1915 р. виносив суму $51 603.97, а з кінцем 1928 р. $1,406,210.82.

Другий важний фонд — се фонд резервовий, який у часі реформи виносив суму $101,406.23 і завдяки сьому фондови можна було реформу перевести, а відтак і ліни затягнути. Фонд народний був заразом і фондом посмертним діточого департаменту, доки того департаменту не відділено і не створено Молодечого Союза, а відтак Молодечого Департаменту У. Н. С.

Фонд конвенційний створено в році 1918, обнижуючи фонд резервовий о пять центів і фонд той оплачує кожду чотиролітну конвенцію.

Повисша табеля значно змінилась за послідні чотири роки, бо всюди бачимо значний приріст, який є запорукою розвитку організації. Се однак не повинно нас випроваджувати з рівноваги і зачинати ділити придбаний маєток, а перестати платити податки. Я знаю, що податки не є популярні в жадній державі, однак знаємо, що вони мусять бути плачені, якщо дана держава хоче істнувати і розвиватись. Те саме з нашою організацією. Се наша держава і наші податки. Перестанемо платити податки, вичерпається се, що вложено до шпихліра, і на тім буде й конець нашій організації. Тому потрібно ще богато літ щирої і солідної праці всіх членів і урядників, щоби будучність нашої організації була як слід забезпечена.

(Дальше буде)

ДО ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА В ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Отсим повідомляється, що в четвер, 11. липня 1929 р., в годині 8-ій вечером, в гол. канцелярії У. Н. Союза відбудуться послідні збори тогож комітет. На збори повинни явитися всі члени комітету, а передовсім ті, з котрими еще треба обчислитися, щоби мож зладити кінцевий звіт Комітету і такий проголосити до прилюдного відома в Свободі.

Після цього Комітет розвяжеться.

ЗА КОМІТЕТ З. В. У. Н. С. В ДЖЕРЗИ СИТІ:
І. Каштанюк, голова; **М. Косоноцький,** секр.; **С. Кусень,** касієр.

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗМАХ АМЕРИКАНСЬКОГО ЗАХОДУ

Дня 25 червня, 1929 року, президент Америки, Гувер, підписав проклямацію в справі „Болдер Дем" (BOULDER DAM). Має бути збудована на ріці Колорейдо в Аризоні гать-гребля коштом 160 міліонів долярів з федерального скарбу і створене штучне озеро для наводнення піль в 7 стейтах, а то: Аризона, Каліфорнія, Колорейдо, Невада, Ню Мексико, Юта і Вайоминґ.

Є се найбільше господарське підприємство, фінансоване американським Конґресом. Його значінне таке далекосягле, що щойно будучі покоління зможуть його належно оцінити. Не лише інтересовані сьогодня стейти будуть благословити теперішних „батьків народу" за їх щедрість, але і промислові східні стейти, включаючи Пенсильвенію і Ню Йорк, будуть відчувати благодатний вплив сього велитенського підприємства.

Чому? — спитає дехто.

У відповідь на се візьмім такий факт:

В 1911 році, за спонукою президента Розевелта, американський Конґрес збудував коштом 10 і пів міліона долярів серед гір полудневої Аризони славну тепер греблю, звану „Розевелт Дем". В той спосіб створено озеро 30 миль довжини, подекуди 2 милі ширини, а 280 стіп глибини. З нього розпроваджують воду каналами і наводнюють около 240,000 акрів пустинної землі. Води, навіть без свіжого допливу, може стати там на 3 літа.

Неначе під ударом ліски чародія ожила мертва пустиня і те, що дехто вважав за примху-мрію Розевелта, показалося незабаром благословенням для десяток тисячів людей.

Суха, безводна земля, покрита тисячлітним намулом з ріки Хіля (GILA) і її допливів, перемінилася в найбільш плодовиту землю на світі. Розвинулось хліборобство, зазеленіли помаранчеві, цитринові, фіґові і инші дерева, зацвили сади, а яринне огородництво: плеканне салати, бараболь, капусти, канталюпів і другого подібного, — все те дало не лише прожиток, але навіть добрий заробіток тисячам до недавна нужденно живучим людий.

Відвага Розевелта і його далековидючість побідили. Сейчас приватні підприємства і хліборобські спілки, при підпертю стейтових і суспільних чинників, почали будувати инші греблі і творити нові озера, або закладати помпи і рури і наводнювати тисячі акрів пустинної землі в Аризоні. Спільними зусиллями перемінено полудневу часть Аризони в райську землю.

Мала пустинна місцевість, Фінікс (PHOENIX), що в 1870 році мала лише одно людське житло, а перед викінченнем греблі Розевелта в 1910 році числила ледви 11,000 мешканців, зросла до сьогодня шестикратно, бо містить 67,000 душ. В додатку, недавне пустинне містечко, має сьогодня назву „город дерев".

Бачимо, що за неповних 20 літ настав там переворот, незвичайний навіть серед давнійших американських відносин.

Які сьому причини?

Коротко такі:

1. Незвичайно плодовита земля, яку поволи видирається-„реклямується" з обіймів пустині.

2. Найздоровійше підсонне, яке можна собі уявити. Полуднева Аризона се „соняшний парльор Америки". Там 325 днів сонця в році. Хоч в літі горячо, однак нема духоти. Смерти від сонішного удару там не чути. Навіть в літі ночі холодні, забезпечують покріпляючий сон. Хорі на чахотку, астму, ревматизм і инші недуги їдуть на поселенне в полудневу Аризону.

3. Далекосяглий розум провідних людий, фінансова і моральна допомога федеральних, стейтових і суспільних установ та американська підприємчивість і енергія.

Підписаний мав нагоду оглядати сей великий стейт — є він четвертим щодо величини простору в американській Унії, — а через останній рік познакомився основно з земельною справою в Аризоні. Після такого приготовання підписаний хоче заінтересувати сею справою також і ширший загал Українців в ціли створення української кольонії на наводнених („ірígованих") землях полудневої Аризони.

В ПОНЯТТЮ ПІДПИСАНОГО СЕ ВАЖНЕ ДІЛО ДЛЯ УСЕЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ. ЩОБИ СЬОМУ ДІЛУ НАДАТИ ВІДРАЗУ ШИРШУ ОСНОВУ, ПІДПИСАНИЙ ПРИГОТОВЛЯЄ ЗБІРНУ ПРОГУЛЬКУ УКРАЇНЦІВ ДЛЯ ОГЛЯДЕННЯ СИХ ЗЕМЕЛЬ З ПОЧАТКОМ МІСЯЦЯ ЖОВТНЯ (ОКТОБРА) 1929 Р. ДОРОГА В ОБІ СТОРОНИ БУДЕ КОШТУВАТИ 60 ДОЛЯРІВ.

ХТО ЗАІНТЕРЕСОВАНИЙ ПРОЄКТОМ СТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЬОНІЇ В АРИЗОНІ І ХОЧЕ ДОПОМОГТИ СЬОМУ ДІЛУ, АБО ХТО ХОЧЕ САМ СТАТИ ПІОНІРОМ ТАКОЇ ІДЕЇ, НЕХАЙ ЗГОЛОСИТЬСЯ ОСОБИСТО АБО ЛИСТОВНО НА ПОНИЗШУ АДРЕСУ. (Огол.)

Д-Р. СЕМЕН ДЕМИДЧУК,
30 EAST 7th ST. 2nd floor, NEW YORK CITY.

НАЙСТАРШІ ДЕРЕВА НА СВІТІ.

Ані люди ані звірята не живуть так довго як ростини. На світі є чимало дерев, що мають уже по кілька тисяч літ. Самособою, вік їх можна обрахувати лише приблизно, а лише там можна повірити повірити числам, де є про історію дерева точні дати.

Одно з найславніших дерев світа є т. зв. дерево „Будди" в в Анурадгапурі на Цейльоні. До того дерева приходять побожні будійські прочани. На дереві цьому будійські священики робили знаки і записки, так, що його вік 2,200 літ легко справдити. Це дерево засаджене в 250. році перед Хр., королем Деванампі. А що, як кажуть, під тим деревом помер Будда, то з давен давна вважали його святою памяткою. Ще старшим є „зміеве дерево" в Орутаві, якого вік обраховують на 6,000 літ, але нема на це певних доказів. Це дерево росло біля Ля Пляса. Там відкрив і змірив це дерево німецький мандрівник природник Гумбольт у 1799. році. В обемі дерево мало 15 метрів. У 1868. році буря знищила це дерево, яке вже зі старости не могло встоятися. Славні є теж плятани в Баїт Дері біля Босфору. Там є знана ґрупа плятанів Джеді-Кардаш, де, як кажуть, розложився був табором Ґотфрід із Бульону [1061—1100; головний полководець першого хрестоносного походу (1096—99), в 1099. здобув Єрусалим. Вибраний королем, задержав для себе лише титул оборонця Святого Гробу. Завдяки побіді над єгипетським султаном біля Аскалону 1099. р. заволодів цілою Палестиною. Помер у Єрусалимі 18 липня 1100 року]. Найстарша з цих плятанових ґруп Джеді Кардаш (сім братів) має, як кажуть, 4,000 літ. Також „цісарів плятан" у Тратесі має, як кажуть, 2.000 літ.

Плятани ці високі більше як на 30 метрів, а в промірі мають 15.4 метрів. Одначе це не є найсильніші дерева. Між корковими каштанами є великани з проміром аж 20 метрів. Також у пралісах можна стрінути дерева такого обему, а самозрозуміле є, що коли вони осягли такий обем, то мусять бути дуже старі. Є теж записки та спогади про дерева, які вже загинули. До таких належить фіґове дерево у стіп палятинатських горбів, де, як каже переказ, зачепився кошик із Ромулем і Ремом і де їх викормила вовчиця. Тож і тут розходиться про вік, який годі ствердити, але який все таки дуже високий.

Жидівська відвага.

„Чи були ви на війні?"
Раз спитали Жида —
„Чи забили там в бою
Хоч якого діда?"
„Ну, так є! Я один раз
У запалі й гніву
Руку шаблею відтяв
Вражому жовніру".
„А чомуж ви не зняли
Й голову проклятую?"
„Ну — колиж він голову
Мав уже відтяту".

Ол. Луговий.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ ШАМОКІН, МАВНТ КАРМЕЛ І ОКОЛИЦІ, ЩО

ВАСИЛЬ АВРАМЕНКО

— відкриває —

ШКОЛУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ

В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ГРОМАДИ, при Шамокін стр., Шамокін, й при Вест Евеню в Мавнт Кармел.

Наука буде тревати два і пів місяця. В програму входять 14-ть найкращих українських танків.

УКРАЇНЦІ! Скористайте з нагоди навчитися здорового й морального нашого рідного танку, дайте вашим дітям здорову забаву, щоб вона залишилася для них спогадом на ціле їх життя — покажіть, що Ваша громада любить своє мистецтво й хоче його вивести між чужинців власними силами та своїми дітьми на славу громади та українського імени.

Вписуватись можна у вище наведених салях кождого дня вечером від 4 до 9 години. 156-8

ЗА ШКОЛУ: **ІВАН ПІГУЛЯК.**

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. Вільна Україна, від. 152, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що півpічний мітінґ відбудеться 10. липня, точно в годині 8-ій вечер, В церковній гали, 35 Morton St. Проситься всіх членів прийти на означений час, бо є богато справ до полагодження. Делеґат буде міг здати свій звіт. Проситься також не забути привести нових членів, бо на тім мітінґу будемо принимати без вступної оплати. — И. Фурда, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. „Вільні Козаки", від. 316, подає до відома своїм членам, що півpічні збори відбудуться 11. липня, у власнім домі, при 102 Joiner St. На тих зборах буде контр. комісія здавати справозданне з діловодства Товариства. Також проситься всіх довгуючих членів вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі будуть підлягати статутам Тов. і У. Н. Союза. — Михаїл Паньків, секр.

ГУДСОН, Н. И. Бр. св. Иосафата, від. 273, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих члнеів і члениць, що півpічний мітінґ відбудеться в пятницю, 12. липня, в годині 7-ій вечером, в гали парафіяльний, 29 Second Ave. і Union St. Проситься кождого члена і членицю явитись на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Не явившийся член на мітінґу заплатить кару після ухвали. — Павло Маряк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. И. Бр. св. Андрія, від. 66, повідомляє своїх членів, що півpічні збори відбудуться в пятницю, 12. липня, в годині 8-ій вечером в Укр. Нар. Домі, 318 Іст 72-га вул. Є важні справи до вирішення, тому кождий член повинен явитись на сих зборах. Член, котрий не оправдається, підлягає карі після статута. На зборах будемо вписувати до У. Н. Союза і до братства. Проситься родичів не забувати за свої діти, а вписати в члени У. Н. Союза. — Д. Шумелда, предс.; І. Лазорчик, кас.; Л. Фединяк, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що півpічний мітінґ відбудеться в пятницю, в годині 7-ій вечером, в Русскім Нар. Домі, 620 Morton Ave. Проситься всіх членів і членкинь прибути на той мітінґ і вирівнати свої належитости. Не явившийся без важної причини член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Н. Іщук, предс.; Василь Трач, кас.; Василь Новак, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінґ відбудеться в пятницю, 12. липня, в годині 7.30 вечером. Обовязком є кождого члена прибути на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде півpічне справозданне урядників і контр. комісії, справозданне делеґата з конвенції і другі. Взивається довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Хто ще не є членом товариства і У. Н. Союза нехай прийде на сей мітінґ і впишеться. Не явившийся на се мітінґ член підлягає карі 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Ґереґа, предс.; Ю. Ґвіздь, кас.; К. Пілат, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. И. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 289, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в пятницю, 12. липня, в годині 7.30 вечером, в Товариськім Домі, 1258 Horol St. на Норт Гудман. Проситься членів і членкинь прибути на означений час. Пригадується тим, що хотілиб вступити в члени Тов. і У. Н. Союза, що тепер принимається без вступного. Тому користайте з нагоди, щоб не було запізно. Вписуйте своїх дітей до У. Н. Союза. — Д. Коритко, секр.; П. Дронь, предс.; П. Архетко, кас.

МОНЕССЕН, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 338, повідомляє своїх членів, що півpічний мітінґ відбудеться 14-го липня, в годині 2-ій пополудни. Кождий член є обовязаний бути на сім мітінґу. Буде справозданне контр. комісії за 6 місяців. Проситься родичів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, щаб вписали на сім мітінґу, бо тепер принимається без оплати вступного. — Ф. Янковський, секр.

ВУДБАЙН, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 378, повідомляє своїх членів, що півpічні збори відбудуться 14-го липня, в неділю, вечером о 7-ій годині, в домі секретаря. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Василь Гальчук, предс.; Ник. Кузан, секр.; Іван Черкас, касієр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що місячні і півpічні збори відбудуться 14. липня, в годині 1-ій пополудни, в гали Укр. Нар. Дому на 14 вул. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Також проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Гр. Степанек, фін. секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що півpічний мітінґ відбудеться в неділю, 14. липня, точно в 3-ій годині пополудни, в гали де звичайно. Контрольна комісія і урядники здадуть справозданне з півpічного діловодства. Тому проситься всіх членів прибути на згаданий мітінґ. Будуть також і другі важні справи. Довгуючим пригадується, щоб вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі утратять право членства. — Мих. Чумер, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Мир, від. 324, відбудуться в суботу, 13. липня, в годині 7-мій вечер, в домі Укр. Громади, на 23-тій і Бравн ул. Проситься всіх членів явитись на мітінґ, а довгуючих проситься вирівнати свої довги, бо інакше будуть суспендовані. — Олекса Горохівський, предс.; Никола Зубик, кас.; Петро Семенюк, секр.

ОРМРОД, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 124, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться 13. липня, точно в годині 6-ій вечером, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів явитися на сім мітінґу, бо мусимо вибрати контрольорів, щоб не ходити по других відділах і просити кого до контролі. — Теодор Білоус, предс.; Гринько Патобрайко, кас.; Іван Мелета, секретар.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ Якова Маковича і Павліну Годовську з роду Домбрович, вона взяла з собою 4-літного хлопця на імя Оґест, мають перебувати в стейті Ню Джерзи, він на пів лисий в віці 50 літ. Хтоби о них знав, той дістане 10 долярів надгороди за подання їх адреси. **John Hodowsky, 30 Main St., Rahawy, N. J.** 157-8

ПОШУКУЮ вдови, може бути з одною дитиною, або старшої дівчини, Українки, від 40 до 45 літ, до заряду дому. Я маю 45 літ, маю свій дім і одного хлопця 18 літ. Ласкаві зголошення слати: 158-9
ПЕТРО ШУГАЙЛО,
2229 East 32nd St., Lorain, Ohio.

DO YOU KNOW WHY - - - A Tailor Can Find So Much To Fix? INTERNATIONAL CARTOON CO N.Y. 311 — Drawn for this paper By Fisher